
FOLKETINGET

Finansudvalget

De økonomiske konsulenter

Til: Udvalgets medlemmer
Dato: 18. maj 2017

Opfølgende note om indkomstulighed og økonomisk vækst

Folketingets økonomiske konsulenter udarbejdede i slutningen af marts 2017 et notat om OECD's og IMF's nylige studier af en eventuel sammenhæng mellem indkomstulighed og økonomisk vækst i samfundet (FIU alm. del - bilag 91). Formålet med notatet var at give et kort overblik over resultaterne af de seneste analyser fra to anerkendte internationale økonomiske institutioner. De økonomiske konsulenter udarbejdede en sammenfatning af studierne, da forskningsresultater af de to institutioner generelt vurderes af høj nok kvalitet til, at de kan indgå som bidrag i en fagøkonomisk debat. Notatet blev forelagt Finansudvalget den 5. april 2017.

På baggrund af en kronik af de økonomiske vismænd, som blev offentliggjort i Berlingske den 8. maj 2017, om samme emne, er det efterfølgende blevet debatteret, om der er en diskrepans mellem vismændenes og Folketingets økonomiske konsulents vurdering af litteraturen på området. Da debatten har udspillet sig efter at notatet blev forelagt Finansudvalget den 5. april, følger her efter aftale med formandskabet for Finansudvalget en kort redegørelse med henblik på at præcisere et par punkter.

Ikke entydige konklusioner i litteraturen

Folketingets økonomiske konsulenter deler de økonomiske vismænds vurdering af, at den økonomiske litteraturs konklusioner på området ikke er entydige. Det fremgår bl.a. tydeligt af nedenstående afsnit fra notatet af 31. marts 2017 (side 4), hvor det om forskningsartiklerne hedder:

"Der findes både empiriske forskningsartikler, der finder en positiv, negativ og ingen sammenhæng mellem ulighed og økonomisk vækst. OECD (2015, s. 61- 62) påpeger, at forskellene bl.a. stammer fra valg af metode og data (udvælgelse af lande)".

OECD nævner også, at der ikke er fagøkonomisk konsensus om retningen og størrelsen af indkomstulighedens effekt på økonomisk vækst.

Vismændene skriver i kronikken om selvsamme litteratur:

"Konklusionerne er langt fra entydige. Nogle studier finder en negativ sammenhæng mellem ulighed og vækst, mens andre finder en positiv sammenhæng – og så er der dem, der slet ikke finder nogen sammenhæng overhoved."

Ikke en selvstændig vurdering

De økonomiske konsulenters notat er først og fremmest et forsøg på en sammenfatning af den seneste litteratur udgivet af OECD og IMF om en eventuel sammenhæng mellem indkomstulighed og økonomisk vækst, ikke en selvstændig vurdering af denne. Der er derfor ikke belæg for at tilskrive Folketingets økonomer disse forskningsresultater. Folketingets økonomiske konsulenter ønsker ikke at give det indtryk, at OECD's og IMF's resultater er endegyldige svar i den fagøkonomiske debat.

Metodiske udfordringer

Formålet med notatet var ikke at give en fyldestgørende gennemgang eller diskussion af de metodiske udfordringer i ulighedslitteraturen, ej heller at vurdere validiteten af resultaterne af analyser udgivet af OECD eller IMF. Notatet diskuterer således ikke, om studierne resultater kan udlægges som årsags-sammenhænge. Det spørgsmål forholder vismændene sig derimod til i deres kronik og når frem til følgende konklusionen:

"Kerneproblemet er altså, at OECD-studiet ikke overbevisende kan fastslå, at ulighed påvirker vækst, idet resultaterne plausibelt kan forklares på anden vis. Det er ikke et unikt problem for OECD-studiet, men et udbredt problem i litteraturen."

Der er ingen tvivl om, at det i disse studier, ligesom alle andre økonomiske studier, er en udfordring at isolere en variabels effekt på en anden og dermed fastslå, om en empirisk sammenhæng er udtryk for en kausal effekt. I praktisk empirisk arbejde er det således svært at identificere årsagssammenhænge. I

nogle studier lykkes det tilnærmelsesvis, mens mange studier inden for det fagøkonomiske felt ikke i tilstrækkelig grad løser endogenitetsproblemet, hvorfor det ikke er tydeligt, hvad der er årsag, og hvad der er virkning. OECD påpeger også, at deres såvel som andres forskning på området er præget af empiriske udfordringer.

Som tidligere nævnt ved forelæggelsen af notatet udarbejder vi gerne en bredere gennemgang af faglitteraturen eller uddyber de metodiske udfordringer.

Faglige noter udarbejdet af Folketingets Administration er i udgangspunktet offentligt tilgængelige. Derfor blev sammenfatningen omdelt til Finansudvalget.